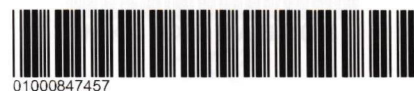

105 900

Národní památkový ústav	
Došlo:	20.09.2016 10:16:41
Č. j.:	NPU-310/74358/2016
Listů:	1 Příloh:

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Město Kostelec nad Orlicí
Palackého náměstí 38
517 41 Kostelec nad Orlicí

Váš dopis značky

Naše značka
MK 54522/2016 OPP
MK-S 7789/2016 OPP

Vyřizuje / linka
Anna Mašátová / 429

V Praze dne
26. 8. 2016

Věc: Kamenný krucifix na p. p. č. 1245/2, k. ú. a obec Kostelec nad Orlicí, okres Rychnov na Kněžnou, Královéhradecký kraj
- prohlášení za kulturní památku
- rozhodnutí

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 54522/2016 OPP ve výše uvedené věci.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha: 1x rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 54522/2016 OPP

Na vědomí po nabytí právní moci:

MINISTERSTVO KULTURY
Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1 – Malá Strana
IČ: 00023671 21

1. Národní památkový ústav, ústřední pracoviště
2. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Josefově
3. Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací
4. Městský úřad Kostelec nad Orlicí, organizačně-správní odbor
5. vlastní

1-99 990 002

Ministerstvo kultury

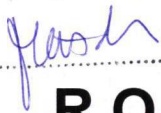

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci: 15.9.2016

V Praze dne 26. 8. 2016
Č.j.: MK 54522/2016 OPP
MK-S 7789/2016 OPP

za správnost:

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní památkové péče rozhodlo o **prohlášení kamenného krucifixu na p. p. č. 1245/2, k. ú. a obec Kostelec nad Orlicí, okres Rychnov na Kněžnou, Královéhradecký kraj, za kulturní památku.** Ministerstvo kultury v tomto řízení, jehož účastníkem je podle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění, vlastník věci: Město Kostelec nad Orlicí, IČO: 00274968, Palackého náměstí 38, 517 41 Kostelec nad Orlicí; podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění prohlašuje kamenný krucifix na p. p. č. 1245/2, k. ú. a obec Kostelec nad Orlicí, okres Rychnov na Kněžnou, Královéhradecký kraj, za kulturní památku.

Nedílnou součástí tohoto rozhodnutí je kopie katastrální mapy se zákresem umístění kulturní památky.

Odůvodnění:

Popis dle návrhu NPÚ, ú. o. p. v Josefově, ze dne 6. 6. 2016: „Kamenný krucifix se nachází v Husově ulici, umístěný v květinovém pásu souběžně s komunikací před objektem čp. 147, průčelím orientován k západní straně. Na kvádrovém soklu s příložkou o celkovém rozměru 95 x 55 x 58 cm výšky s ústupkovou římsou v horní části je posazen podstavec o výšce 128 cm, ve spodní části rozšířený a zdobený na příložce esovitým pletencem, v horní části ukončen zvlněnou přesahující římsou. Podstavec včetně příložky s vytesanými závěsnými vavřínovými festony, které přecházejí do těla podstavce, a věncem, pod ním planoucí srdce, představující lásku, život a duchovní život člověka. Okolo reliéfu planoucího srdce po obvodu se nacházejí oblaky s paprscitou svatozáří. Nad festonovými závěsy a ve věnci jsou vytesány malé rozety s květinovým motivem, pod římsou oblá dvojitá páska se zavíjenými křídélky.

Římsa přechází do pilíře (plintu) o výšce 110 cm. Kříž má kalichovitě zakončená ramena, jeho výška je 140 cm. Na kříži zavěšeno tělo mrtvého Krista s hlavou skloněnou k pravému rameni, trnovou korunou, ruce a překřížené nohy světce prokláty hřeby, po bocích Krista do stran rozevlátá bederní rouška. Po obvodu kříže vyryta drážka, ve svislém břevnu

nad hlavou Krista dvojitá nápisová páska, titulus INRI, v podnoží Krista svazek květin. Vzadu na podstavci vyryt čtyřřádkový nápis (výška písmen 10/3 cm): Tento kříž gest wiedzwiżeny / pro čest a chwalu Boží Na / kladem Pana Josefa Hotmara / leta Panie dne 1812 dne 12 Octobra/. Materiál světlý pískovec. Celková výška kamenného kříže 440 cm.

Současný stav krucifixu je v uspokojivém stavu, památka byla na náklady Města Kostelec nad Orlicí restaurována, oprava byla dokončena restaurátorkou paní MgA. Truněčkovou z Náchoda v r. 2015. Podle vyryté datace na podstavci pochází kamenosochařská práce z r. 1812.“

Národní památkový ústav, ú. o. p. v Josefově, zaslal Ministerstvu kultury řádně zpracovaný návrh na prohlášení kamenného krucifixu na p. p. č. 1245/2, k. ú. a obec Kostelec nad Orlicí, okres Rychnov na Kněžnou, Královéhradecký kraj, dne 9. 6. 2016. Památková ochrana je zdůvodněna takto: *„Hodnotná kamenosochařská práce regionálního sochaře je datována rokem 1812 a dokládá religiozitu tehdejších obyvatel města z počátku 19. století na Kostelecku. Doklad pozdně barokního lidového umění s výraznými rokokovými motivy a prvky nastupujícího klasicismu především u zdobných geometrických i vegetativních motivů. Vzadu na podstavci uveden rok vzniku památky včetně donátora. Korpus Krista je ztvárněn v naturalistickém pojetí, mírně disproporční, což dodává památce jistou poetičnost.“*

Podle ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, se k problematice prohlášení věci za kulturní památku dne 25. 4. 2016 pod značkou OSO 1439/2016-7215/2016-If vyjádřil městský úřad Kostelec nad Orlicí, organizačně správní odbor, který souhlasil s prohlášením věci za kulturní památku, s odůvodněním, že: *„Návrh na prohlášení věci za kulturní památku plně podporujeme.*

Kamenný kříž s korpusem Krista najdeme v Husově ulici, na pozemkové parc. č. 1245/2, k. ú. Kostelec nad Orlicí je umístěn v květinovém pásu souběžně s komunikací před domem čp. 147. Průčelím je orientován k západní straně. Město Kostelec nad Orlicí jako jeho vlastník tento kříž v loňském roce na své náklady dalo restaurovat. Práci provedla MgA. Lucie Truněčková z Náchoda. S navrhovaným zápisem věci za kulturní památku souhlasíme.“

Dále se k problematice prohlášení věci za kulturní památku dne 19. 5. 2016 pod značkou KUKHK-16908/RG/2016-3 vyjádřil odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, oddělení kultury a památkové péče Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, a s prohlášením za kulturní památku souhlasil. Ve svém vyjádření uvádí: *„Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, oddělení kultury a památkové péče, doporučuje prohlášení výše uvedeného kamenného krucifixu na pozemku parc. č. 1245/2, k. ú. Kostelec nad Orlicí (kraj Královéhradecký), za kulturní památku.*

Kamenný krucifix se nachází v ulici Husova, která vybíhá jižním směrem z Jiráskova náměstí, tj. z historického centra města, a je umístěn před domem č. p. 147. V této pozici je předmětný krucifix zachycen i na císařském otisku mapy stabilního katastru obce Kostelec nad Orlicí (Kosteletz am Adler — Kostelec nad Orlicy) z roku 1840 (viz http://archivnimapy.cuzk.cz/coc/3377-1/3377-1-004_index.html — 16. 5. 2016).

V současnosti je krucifix umístěn v rámci městské zástavby. V době, kdy byl vyzdvižen, tj. v roce 1812, se však nacházel v okrajové části sídla, při cestě vycházející z města směrem k

obci Kostecká Lhota. Namísto stávající regulérní zástavby se zde nacházely pouze jednotlivé samostatně stojící usedlosti. Většina staveb pak byla vystavěna ze spalného materiálu (viz opět http://archivnimapy.cuzk.cz/coc/3377-1/3377-1-004_index.html — 16. 5. 2016). Jednou z těchto usedlostí v ulici, která tehdy nesla název Siroká (Breite Gasse), byla i usedlost č. p. 147, v jejíž blízkosti byl postaven předmětný krucifix. Dle nápisu na zadní (nepohledové) straně plastiky se tak stalo nákladem pana Josefa Hotmara. Autor sochařského díla není znám.

Co se týče zmíněného donátora, nepodařilo se Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, oddělení kultury a památkové péče, dohledat, jaké důvody ho vedly k financování dané plastiky. Je možné, že se jednalo o tehdejšího vlastníka usedlosti č. p. 147, která je v současnosti nahrazena zděnou užitkovou řešenou novostavbou. Je však možné i to, že uvedený donátor nechal vyzdvihnout sochu na místě spojeném s nějakou pro něho významnou událostí. V každém případě se jméno Hotmar jak v daném sídle, tak i v blízkém okolí vyskytuje i v současnosti.

Sochařské dílo je svou čelní stranou obráceno do ulice Husova. Na obdélném odstupňovaném soklu je umístěn štíhlý podstavec s předstupující středovou částí. Podstavec je zakončen vzdutou římsou. Celý podstavec je pokryt dekorativními reliéfními ornamenty.

Spodní část podstavce je zdobena pletencem. V horní třetině je plocha podstavce přetáta obloukem s volutami, pod nimiž je rozeta ovinutá festonem. V centru podstavce vyniká motiv planoucího srdce umístěný na oblaku obklopeném svatozáří. Na podstavec dosedá úzký soklík, na kterém je umístěn vlastní kříž s ukřižovaným Kristem. Soklík je v horní části ukončen zvlněnou volutovou římsou, na níž navazuje rostlinný dekorativní motiv. Kříž s kalichovitě zakončenými rameny je po obvodu rámován rytou páskou. Kristus na kříži je zobrazen tradičně s bederní rouškou a s hlavou ověncenou trnovou korunou a skloněnou ke straně. Kolem hlavy Krista jsou zlacené paprsky. Nad Kristem je na kříži umístěna nápisová páska s písmeny INRI (detailní popis sochařského díla — viz návrh na prohlášení věci za kulturní památku, vypracoval: PhDr. Viktor Blažek, datum zpracování: 4/2016). Sochařské dílo prošlo v loňském roce kompletní restaurátorskou obnovou (práce provedla Mgr. Lucie Truněčková — viz Orlice, Zpravodaj města Kostelec nad Orlicí, 5/2016 — květen 2016) a je v dobrém stavu.

Dle názoru Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, oddělení kultury a památkové péče, se jedná o kvalitní práci regionálního autora. Dílo je ovlivněno jak rokokem, tak rovněž nastupujícím klasicismem. Disproporčně pojednaná postava Krista svědčí, že jde o práci neškoleného lidového umělce. Jméno autora sochařského díla není známo, ale z regionální literatury se Krajskému úřadu Královéhradeckého kraje, odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, oddělení kultury a památkové péče, podařilo zjistit jméno umělce, který zřejmě na předmětném krucifixu později prováděl snad zlacení, či jeho obnovu. Uvádí se zde doslova toto: „Malíř Sidon ze Solnice měl štafirovat sochu Krista Pána; Sidon si dal udělati boudu — naproti — pil. Byv tázán, proč neštafiruje, odpověděl: „Při takovém horku Kristus Pán se potí; barev nechytí“ (viz RABYSKA, Jan Nep.: Kostelec nad Orlicí, aneb, Památky města Kostelce n. O. dle nejstarších poznámek až do ukončení roku 1888, kteréž nově srovnal Jan Rabyška, učitel na obecné chlapecké škole v Kostelci n. O. Rychnov nad Kněžnou 1889, s. 66.). Z Nového slovníku československých výtvarných umělců (viz <http://abartfull>

.artarchiv.cz/osoby.php?Fvazba=osobavdokumentech&Dosoby=5 1917 — 16. 5. 2016) vyplývá, že by se mohlo jednat o malíře Ferdinanda Sidoně (nar. 1815 Solnice, zemřel 2. 7. 1860 Solnice). Bez ohledu na doposud spolehlivě neprokázané autorství díla, se však nepochybně jedná o kvalitní práci, která je vedle svých hodnot výtvarných také svědectvím o zbožnosti místních obyvatel.

Po zvážení výše uvedených skutečností dospěl Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, oddělení kultury a památkové péče, k závěru, že předmětný krucifix, obec Kostelec nad Orlicí, splňuje požadavky kladené na věci, které jsou kulturními památkami ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění, a proto doporučuje prohlášení uvedené věci za kulturní památku.“

Ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byl o podání návrhu písemně vyrozuměn vlastník věci navržené na prohlášení za kulturní památku, a v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, mu bylo umožněno, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladům, které Ministerstvo kultury v průběhu řízení shromáždilo. Vlastník této možnosti nevyužil. Výzva k seznámení s podklady byla doručena dne 23. 6. 2016.

Po vyhodnocení výše uvedeného dospělo Ministerstvo kultury k následujícímu závěru:

Pískovcový krucifix na p. p. č. 1245/2, k. ú. a obec Kostelec nad Orlicí, okres Rychnov na Kněžnou, Královéhradecký kraj se nalézá v Husově ulici. Základ tvoří sokl, na kterém je umístěn pilíř s dekorem festonů a planoucího srdce, zakončený zvlněnou římsou.

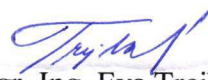
Na kříži je zavěšeno tělo Krista s trnovou korunou a nápisovou páskou. Zadní strana opatřena nápisem, dle datace dílo pochází z roku 1812. Jde o hodnotnou pozdně barokní lidovou kamenosochařskou práci neznámého sochaře, dokládající religiozitu obyvatel místa z počátku 19. století i nastupující éru klasicismu.

Pro své hodnoty historické, umělecké a jako projev tvůrčích schopností a práce člověka, splňuje kamenný krucifix na p. p. č. 1245/2, k. ú. a obec Kostelec nad Orlicí, okres Rychnov na Kněžnou, Královéhradecký kraj podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku.

P o u ě n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastižen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu).

Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová

vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

